ලංකාදීප
සිංහල සාහිත්‍ය සංග්‍රහය

"තුන්-සේකර සංග්‍රාමය" අර්ථවත් කිරීමට නම්

තරඟ ලේඛකයකු වන ජීවන්ත දයානන්ද මහතා "සිනමාවට නඟනු නවකතා" නමින් මීට මාස කිහිපයකට පෙර "විමසා" අතිථේකයට ලිපි පෙළක් ලියූ බව පාඨකයන්ට මතක ඇතැයි සිතමු. නවකතාවක් සිනමාවට නැගෙන්නේ ඇයිද, යන්න හා නවකතාවක් සිනමාවට නැගෙන ආකාරයද, එම ලිපි මඟින් සාකච්ඡා කරන ලද කරුණු අතර වීය. සාහිත්‍යය හා සිනමාව අතර ඇති සම්බන්ධතාව, සිනමාව සාහිත්‍යයෙන් පෝෂණය වන ආකාරය, නවකතා සිනමාවට හැරීම නිසා මතු වූ විවිධාකාර වූ ගැටලු ගැන බොහෝ දෙ සාකච්ඡා වී තිබේ. අප අදහස් කරනුයේ මේ සිනිවිස් ගැන සාකච්ඡා කිරීමට නොවේ.

"සුළඟ එතු පිණිස" වැනි චිත්‍රපට හේතු කොටගෙන සති අන්ත පුවත්පතක මඟින් කරගෙන යන ලද "තුන්-සේකර සංග්‍රාමය" (එනම්, අමරසේකර, වීරසේකර හා අමිසේකර) මඟින් නවකතාව හා සිනමාව ගැන වෙනම ආකාරයක සංවාදයකට මුලපිරීණ. එහිදී ගුණදාස අමරසේකර මහතා විසින් පවසා තිබූ අදහසක් වූයේ, අප අතර හරවත් චිත්‍රපට වශයෙන් සැලකිය හැක්කේ සිංහල නවකතා මුල් කොට බිහි වී ඇති චිත්‍රපට කුඩා කතරක් පමණක් බවයි. ඔහු කෙසේ කරතත් එම චිත්‍රපට වන්නේ "හම්පෙරළිය", "කලියුගය" හා "විරාගයයි" ඔහු පවසන්නේ "මේ චිත්‍රපටවල අන්තර්ගතය සපයා ඇත්තේ මේවා සිනමාවට හැරුණු සිනමාකරුවන් නොව, අපගේ ශ්‍රේෂ්ඨතම නවකතාකරුවන් වන මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ විසින් බවයි. "සිනමාකරුවන් විසින් කර ඇත්තේ චිත්‍රනිර්මාණයන් සපයා දුන් අනන්‍යතාවය සිනමාවට නැගීම පමණි." මේම ප්‍රකාශනය නිසා ඇතැම්හුන් කලබල වූ බවත් පෙනිණි.

ගුණදාස අමරසේකර

තිස්ස අබේසේකර

සරත් වීරසේකර

අමරසේකර මහතා "රේඛාව" චිත්‍රපටය ගැනද සඳහන් කොට තිබීම නිසා ඒ ගැන වෙනත් අදහසක් පැවසීමට කැමැත්තෙමු. පණස් හයේ පරිවර්තනයෙන් පසුව ඇතිවූ සංස්කෘතික ප්‍රබෝධය ගැන කතා කරන විටදී සමහරු එයට උදාහරණ වශයෙන් "මනමේ" නාටකයද, "විරාගය" නවකතාවද, "රේඛාව" චිත්‍රපටයද පෙන්වා දී ඇති බැව් අපට මතකය. මේම අදහස අප බොහෝ අවස්ථාවලදී තරයේ ප්‍රතික්ෂේප කොට ඇති අතර, මේ එකලු නිර්මාණයක් හෝ පණස් හයේ පරිවර්තනය මුහිමිකම් කරන්නා වූ නිර්මාණ නොවේ. ඉහත ප්‍රකාශනය සඟල යම්තමින් හෝ සම්පූ වන්නේ "මනමේ" නාටකය පමණි. එයද අභාවයට යමින් පැවති දේශීය කොටගත් සංස්කෘතියක් පිහිට කොට ගැනීමෙනි මිස අන්තර්ගතයෙන් නොවේ.

අප මෙම පූර්විකාව පිහිටකොට ගන්නේ නවකතාව හා සිනමාව ගැන කතා කිරීමට නොව, ඊට වඩා වෙනස් දෙයක් ගැන පාඨක අවධානය යොමු කිරීමටයි. ඊට ප්‍රථමයෙන් ලියූ ලිපියක් මඟින් කළ සිනමාව හා ඒ ඔස්සේ ගෙන එන කළ සංස්කෘතිය හා මෙරට ස්ථාපිත කිරීමට යන සංස්කෘතික මුදුබිම ගැන අපේ පිළිතුර කුඩෝ විය යුතුදැයි පෙන්වා දුනිමු මෙහි එන් පියවරක් වන්නේය්දියස පසුබිම් කොටගත් විමර්ශ චිත්‍රපට ගැන අප ජ රසිකයාට අවබෝධයක් ලබා දී වෙනස පැහැදිලි කරදීමයි. දෙවනුවට, මෙගෙන් රටමය දීසුක්ති අවධාර ගැන ඔබිවී ඇති චිත්‍රපට ගැන අධ්‍යයනය කිරීම ප්‍රබලිත කිරීමයි. තුන්වෙනුව, ගෝත්‍රික හා ජනවාර්ගික අරගල පසුබිම් කොටගත් චිත්‍රපට අධ්‍යයනය කිරීම ඇරඹීමයි. සිව්වෙනුව, අතල්වැයි ඉන්දියාව සිය නිදහස් අරගලයේ විවිධ අවස්ථාවලදී අධිරාජ්‍යවාදීන්ට එරෙහිව සටන් කළ ආකාරය පෙන්වන චිත්‍රපට මෙන්ම, ඉන්දියාව බෙදා වෙන්කිරීම හා සම්බන්ධවන්නා වූ චිත්‍රපට අපේ විමර්ශනයට ලක් කිරීමයි. මෙය "මදර් ඉන්ඩියා" කරා ආපසු යන ගමනක් හෝ "බොම්බායේ පදික වේදිකාවේ කලාව" කරා යන ගමනක් හෝ සත්‍යජිත් රායි හෝ "අපූර් ත්‍රිත්වියක" වන්දනාවක් හෝ නොවේ. පස්වෙනිව, ප්‍රභාකරන්ගේ කොටි සංස්කෘතික භවයන් විසින් නිදහළා ඇති චිත්‍රපට කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමයි. අවසාන වශයෙන්, සහෘ පුවත් හෝ නවකතා ඇසුරු කොට ගනිමින් නිපදවන ලද හානිකර නොවන කලාත්මක අභින් දසුන් චිත්‍රපට, විශේෂයෙන්ම තරුණ ජනතාව මුල් කොට ගත් ප්‍රේක්ෂකයන්ට හඳුන්වා දීමයි. මේවා ගැන සාකච්ඡා කිරීම කලාත්මක සඩහුරාමෙන් සිය චිත්‍රපටවල ඇති ඊකකුරු අත්තර්ගතය වසංගා ලත කරුණු චිත්‍රපටකරුවන්ගේ නිර්මාණ දෙස නැවත බැලීමට අප රට ප්‍රේක්ෂකයන්ට ආධාර වනු නිසැකය. සීනී තැවරූ වෙළඳ උණ්ඩ වැනි කලාත්මක ගුණයෙන් සිසියම් කෘතියක අන්තර්ගතය සඟවාලීම ඉතා පහසු කරුයන්තිකි. අද විවිධ ඔල්ජීය ප්‍රලෝභ භාවිත කිරීමෙන් හා පරිගණක ආශ්‍රයෙන් මේ කලාත්මකභාවය ගෙන ආ හැකිය, කියන ආකාරයට වඩා කියන දෙය සැලකුල් වෙයි. අප ඉල්ලා සිටින්නේ කියන දෙයෙහි හා කියන ආකාරයෙ කොළඹේනම් අන්තර්ගතයේ හා ස්වරූපයේ රැකින්වියයි.

කලකට ඉහතදී සිංහල සාහිත්‍යයට පනවන ලද නවු විනිශ්චයක් වූ අයි-යථාර්ථවාදය, ජන්වාන්-නුහනවාදය හා මැජික් යථාර්ථවාදයට අනුව ලිවිය යුතුය යන්න දිය හැකි හොඳම පිළිතුර වන්නේ, මය කියන කෑතා, කුතර්කය, ඇයිනන්දේ හා මානසේස ආදීන්ගේ කෘතිවල අන්තර්ගතය විශ්ලේෂණයෙ යෙමේන් ඒ බැව් කරුණ සාහිත්‍යකරුවන් හා පාඨකයන්ට පෙන්වා දීම යයි අපි සිතුවමු. නෙත්තුන් ගණනාවන් තිසා මහ කාර්යය ඇතැත්ත වීය අද කළ සිනාසෙවී ආගමනය නිසා ඊට වැඩි සමාජ මෙහෙවරක අපදීමේ අවශ්‍යතාව මතුවී ඇත. කළ සිනමාව වෙනුවෙන් පෙනී සිටින රසියා විශාරදයන්ගේ හා ප්‍රවීණයන්ගේද, ඊට බසට ගී ගයන එන්.ජී.ඊ. ක්‍රියාරවයන්ගේ පමණක් නොව, දේශ හිතෙකි (සංඝ) දේශාභිමානී වූවද, සංස්කෘතික පෙරමුණේ අරගලය පිරිද්දාන් අයගේද, තමාවාදී බලපෑම් පරාජය කිරීම යුගයේ අවශ්‍යතාව වී තිබේ, එය සිනමාව නැවතත් සමාජ-සංස්කෘතිකව කියවීමයි. ලංකාවේ දේශපාලනය පමණක් නොව කලාවද එකට සැකපෙන අපූරු ඕතුයන් තනයි. විමසා එන්.ජී.ඊ. කාරයන්ට තලන ඇඹිලික්ලාව එන්.ජී.ඊ. කලා ව්‍යාපෘති රමණිය වෙයි. සුළඟ කිරිල්ලියෝද සසඤාංගනාවෝ වෙති.

බලාපොරොත්තු වෙමු. ඊයට ප්‍රවීණ්යයක් වශයෙන් නවකතාවක් ආශ්‍රයෙන් නිපදවන ලද චිත්‍රපටයක් ගැන අදහස් බිඳක් පවසමු. අප විශේෂයෙන්ම ප්‍රවීණ්යයක් වශයෙන් මෙම නවකතාව හා චිත්‍රපටය කෙරෙහි ගත්තේ මේ මාර්ගවීයා ලෙයඊගුව ලද්‍රම් ජීවනක්‍රමයක් හා සාධර්ම රාශියක් සිය දානීය මඟින් පෙන්වා දෙන ආකාරයක්, මෙබඳු කතා පුවතක් අප රට තරුණ කාම චිත්‍රපට කැරෙහුට අසු

තරබාරු කාන්තාවකි. ඇය වසර හතකින් නිවසින් පිටවී නොමැත. සැමියාගේ වියෝගය ඇයට තවමත් දරාගත නොහැකිය. ගිල්බට්ගේ පියා දිවිනසාගත් අතර, වැඩිමල් සෝයුරා උපාධි ලබා පවුලෙන් වෙන්වී ගියේය. වැඩියෙන් වැඩි කාමීන් පවුල රැක බලා ගන්නවාට අමතරව ගිල්බට්ට දිරාපත් වූ සිය නිවස අලුත්වැඩියා කර ගැනීමටද අවශ්‍ය වේ.

වෙළඳසැලට පැමිණෙන විවාහක කාන්තාවක් ගිල්බට් සමඟ සබඳතාවක් පවත්වයි. ඇයගේ නිසටම බඳු ප්‍රවාහනය කැදීම එයට හේතුවෙයි. මේ අතර සිය මිත්තණිය සමඟ සංවාරක රථ නිවාසයකින් ජනපදයෙන් ජනපදයට සංචාරයේ නිරත වන රූමත් තරුණියක සමඟ ගිල්බට් මිතුරුදමක් ඇතිකර ගනී. කුමයෙන් එය ප්‍රේමයෙකට හැරෙයි. දුක්කරතාවන්ගෙන් ගහණ ගිල්බට්ගේ ජීවිතයට අර්ථයක් හා ගෞරවයක් ගෙන දෙන්නේ මෙකී තරු මේ තරුණියයි. ආර්තිගේ (හෘදය වැනි උපන් දිනය සැමදිවිය මේ පවුලේ එකතු වෙති. එහෙත් එදිනම රාත්‍රියේදී ඔව තිත්තේදී මිය යයි. සහෝදරියන් දෙදෙනාගේ අනාගතය ගැන සොයා බලූ ගිල්බට්, ආර්ති සමඟ බෙකීගේ සංචාරක රථයට එක්වී නගරයෙන් පිට වෙයි.

මේ ප්‍රබල කතා පුවත ඔස්සේ අප දක්නා වැදගත් තරුණු මොහොතවැදැයි අපි දැන් සාකච්ඡා කරමු. චිත්‍රපටය ඉස්මතු කරන වැදගත් තරුණක් වන්නේ, ගිල්බට් සිය පවුල කෙරෙහි දක්වන ලෙන්ගතුකම හා බැඳියාව, එකිනෙකා කුළ පවතින සහෝදර ප්‍රේමය හා මාමෑ ප්‍රේමයද. මවගේ දරාබ ප්‍රේමයද වේ. වැඩිමල් සෝයුරිය උත්සාහ කරන්නේ සියලුදෙනාම සතුටින් තබා ගැනීමටය. කතාව පුරා පවත්නේ ඔවුන්ගේ සඟයිය, පරාර්ථකාමීත්වය හා සාමුහිකත්වයයි. ඔවුන් අතර පිළියෙළ කරන්නේද. අතර ගත්නේද එකටය. මව තිත්තට යන විට ඇයට එතුර වීදුරුව ගෙන යන්නේද ගිල්බටය. කතාවට පසුබිම් වන්නේ කුඩා නගරයක් වුවද එය අප රට කළ චිත්‍රපටකරුවා දකින හැකලා ගඟක් නොකිරීමට චිත්‍රපටකරුවා වග බලා ගනී.

මේපවුලට අතිකරව බහුතර ජනතාවගේ ජීවන නොරතුරු, ඔවුන්ගේ සිතිවිලි හා චර්යාවන්, ආර්ථික කටයුතු, වෙළඳ නඟරය හා නාක්ෂණික රැල්ල කුඩා නගරයකට පැමිණීම ගැන එය කියයි.

ගිල්බට් හා ආර්ති අතර ඇත්තේ දැඩි මිතුරුකමකි. ආර්ති නැඟැවීම බාරව ඇත්තේද ගිල්බට් ගිහුට හැසිරීම, ආචාරධර්ම ගැන පමණක් නොව භාෂා භාවිතයද උගන්වයි. බෙකී සමඟින් සාදා සුවය විඳීමින් සිටියදී පවා ගිහු ලෙණ්ඩන් නගරය වෙලාව සිහිවී බෙකී නතිකොට නිවස බලා එයි.,

මාතෘ මූලික පවුලක් වන ග්‍රේප්ස් පවුලේ මවට ඇත්තේ දැඩි පොරුයෙකි. යළින් වරක් වතුර ටැංකියට නැඹීම නිසා පොලිස් කුඩුවේ දමන ලද ආර්ති අඳ විසින් මෙරාගහුව ලබන්නේ "මගේ පුතා මට දෙන්න" යි කෑගසමින් බලහත්කාරයෙනි. අඳ ආර්ති අමතන්නේ තමාගේ හිරුළුලිය නමිනි. දිනක් ගිල්බට් නිවසින් සිටව සිටියදී අඳ, සිය මෙකිය ලද කරන්නේ, තමාට තවත් එමල වෙනත්මක් දැන ගන නොහැකි යයි "බැබලෙන සත්තාසයක් ලැඳෙන්න නයිවරයාට" පවසමිනි. ගිල්බට් ඇයට නයිවරයාවේ.

බෙකී ගිල්බට්ගේ වෙ මුණ ගැසීමට අවසාන යයි කී විට ආර්තිගේ එසත්නින සාදෙදේ දෙදෙනා මුණගැසුවා ලැබේ. මව මියගිය විට පොලිසියේ අවසරය ලබාගෙන මළසිරුර සමඟින් නිවාසයට ඔනි තබනු ලබන්නේ, මවගේ සිරුර පළියට ගෙන ඇය ලෝකයාගේ සිනහවට පාත්‍රවීම වැළැක්වීම උදෙසාය. මෙසේ මෙම චිත්‍රපටය අපට නුරු පෙරදිග සාධාරණවලට ගැලපෙන එකක් වන බැව් මෙම පුවත් ඔස්සේ පෙනී යයි. එහි ඇති සමහර සිද්ධි හා දෙබස් බුදු දහමේ ඉගැන්වීම් අපට සිහි ගන්වයි. විටෙක බෙණ, තාන්දා ජනපද කලාණි හා රූපතණ්ඩා යන කෙරෙහියන්ගේ අභිලාසයන් මේ දෙබස් ඔස්සේ අපට ඇසේ.

ලොව සිටිනා රූමත්ම කාන්තාව බෙකී වේ යයි ඇයගේ මිත්තණිය කියන විට බෙකී මෙසේ කියයි. රූමත්කම බාහිර අලංකාරයි. එය සදාකාලිකව නොපවතී. ඔබේ ඔළුණේ රැලි වැටෙයි. ඔසකෙස් සුදු වෙයි. පියයුරු කඩා හැලෙයි. මෙම කියමන "සුදු කෙහෙ ඇතිව, ජරාවෙන් විවර්ණව, එල්ලෙන පියයුරු ඇතිව" යන ගෙමා කෙරණියන්ද අපදානය අපට සිහිගන්වයි. ගිල්බට්ගේ මව බෙකී හමුවූ විටදී ඇය කියන්නේ, තමා පෙරදිනයේදී මෙසේ කරබාරුව නොසිටි බවයි. එයට බෙකී පිළිතුරු දෙන්නේ. තමාද පෙරදිනයේදී මෙසේ නොසිටි බවයි. මෙය බුදු දහමේ උගන්වන වෙනස්වීම, අනිත්‍යය යන්න අපට සිහිපත් කරයි.

ගිල්බට් සිය මිතුරිය වන බෙකී සමඟින් හිරු බැස යන අයුරු බලා සිටියදී දෙදෙනා අතර ඇතිවන සංවාදය කාව්‍යයක් වැන්න. ඔබේ ඇස් ඉදිරියේදී අහස වෙනස් වී යයි, මම අහසට ආදරය කරමි. එය අසිමිත වූවකි. "විශාල" යන වචනය ආශ්‍රයේ නිවැරදි ස්වරූපය නොපෙන්වයි. "විශාල" යන වචනය අහසට කුඩා එකකි. ඇත දර්ශනීය අහස පසුබිම් කොට ගත් ඉතා කුඩාවට දිස්වන සිය නිවස ඇයට පෙන්වන ගිල්බට්, හිඟ ඇතුළත වට ප්‍රමාණය ලඟා බඳන කල්හි එය පෙනෙන්නේ තොරාම කුඩාවට දැයි අසයි.

තමාට එහා අවශ්‍ය වන්නේ කුමක්දැයි බෙකී ඔහුගෙන් අසද්දී ඔහු දෙන්නේ කදිම පිළිතුරකි. එය ඔහුගේ පරාර්ථකාමීත්වය පෙන්වයි. ඔහුට අවශ්‍ය වන්නේ තම පවුලට අලුත් නිවසක්, මවට වහාගාමී පන්ති, බාල සහෝදරිය වැඩෙනතුරා දැක්ම හා ආර්තිට අලුත් මෙඳුයක්ය. එවිට ඔබට කුමක් අවශ්‍ය වන්නේදැයි ඇය අසයි. හොඳ මිනිසෙකු වීම යන්න ඔහුගේ පිළිතුරයි.

අපේ කළ චිත්‍රපටකරුවෙකුට "මායිම ගම්මාන" සොයා යන චිත්‍රපටකරුවෙකුට මෙබඳු කතා පුවතක් ලැබුණේ නම්. එය රමණ මියදැස්ක් කරනු නිසැකය. ගිල්බට් සුළඟකා පෙළඳෙකුට වී බෙකී සමඟ සැඟ අහස දෙස බලා සිටින්නේත්, පසිඹින්නේ ඇය නාරය පහත් කරන්නේත්, ඇය හා වැස්සේ නෙගෙන්නේත් සිය ප්‍රාරම්භ ආසාවන් සත්තර්පණය කර ගැනීමෙන් නොවෙ. ආර්ති සමඟින්ද මිතුරු වන බෙකී ඔහු සමඟින්ද සුඛකරව සිටී. ඔහු හා දියට බැස සෙල්ලම් කරයි. අපේ තව චිත්‍රපටකරුවා මේ දෙදෙනා අතරද මැදහ රාගුම් අඟ දක්වනු නිසැකය.

මෙරට කළ චිත්‍රපටවල ඇතැයි කියන කලාත්මක බවින් වැසීවී ඇති විචාරකයන්ද, තරුණ ප්‍රේක්ෂකයන්ද මෙම චිත්‍රපටයේ ඇති කලාත්මක ස්වරූපය වටහා ගැනීම වැදගත් වේ. චිත්‍රපටයේ ඇත්තේ විඛිෂ්ට ආකාරයේ වර්ත නිරූපණයකි. උසස් මට්ටමේ භාව ප්‍රකාශනය. එය නාට්‍යමය ජවනිකාවලින් ගහණය. භාෂාව වාක්ත නොවූවද කාව්‍යමය බවක් උකුලයි. එය ඔහාර ලෙස ආලෝකකරණය, සංකේත හා රූපක භාවිත කරයි. අවස්ථාවෝචිතව ප්‍රචලිත සංගීත ධ්වනි රාශියක් චිත්‍රපටය සඳහා යොදාගෙන ඇත. ඉතා විසිතුරු ගම්බද දර්ශන, හිරු බැසයාමේ දර්ශන, රාත්‍රී දර්ශන, එළිය අඳුර හා සෙවණැලි ප්‍රකාර ඇති ආකාරය අතියය චමත්කාරයක් ගෙන දෙයි. නීරාසය ගිනිබත් කළාව පසුව අහස වසාගත් ඝන දුමාරය මැද්දේ දිස සලකුණක් මෙන් පෙනෙන්නේ ඔහු ගිය ගුවන් යානයයි. ඔහු ගිය ගුවන් යානය ඇයගේ ඇස් ඉදිරියේදී අහසේ අතුරුදහන් වී යයි. ඔහු ගිය ගුවන් යානය ඇයගේ ඇස් ඉදිරියේදී අහසේ අතුරුදහන් වී යයි. ඔහු ගිය ගුවන් යානය ඇයගේ ඇස් ඉදිරියේදී අහසේ අතුරුදහන් වී යයි.